Retouradres: Postbus 94652, 1090 GR Amsterdam

Gemeente Amsterdam

Commissie Persoonsgegevens

Aan: Chief Technology Officer, de heer 5.1, 2, e
C.c: Stedelijk directeur D&I, de heer M. Crooijmans
C.c: IV- manager D&I, de heer 5.1, 2, e
C.c: CIO AI, de heer 5.1, 2, e
C.c: Privacy officer D&I, de heer 5.1, 2, e , strategisch adviseur CTO innovatieteam, de heer 5.15.1, 2, e en strategisch adviseur CTO innovatieteam, de heer 5.1, 2,

Datum	7 oktober 2019
Behandeld door	T. 5.1, 2, e
E-mail	5.1, 2, e amsterdam.nl
Bijlage	1
Onderwerp	OPEN POEN

Geachte heer Baron,

Op de vergadering van de Commissie Persoonsgegevens Amsterdam (CPA) van 26 september 2019 waren bij het agendapunt "OPEN POEN" namens u aanwezig: de heer 5.1, 2, e (strategisch adviseur CTO innovatieteam) en de heer 5.1, 2, e (privacy officer D&I).

OPEN POEN
Open Poen is een nieuw gemeentelijk initiatief dat uitgaven voor projecten, subsidies en bewonersinitiatieven direct inzichtelijk wil maken en subsidieontvangers de gelegenheid geeft om zelf het ontvangen geld direct uit te geven.
Open Poen is ook bedoeld om voor iedereen inzicht te geven in de besteding van subsidies van onder de € 5.000 waar tot nu toe de uitsplitsing niet gerapporteerd hoefde te worden.
Door het toevoegen van media aan evenementen wordt het eenvoudig om extern inzicht te geven waaraan het geld besteed wordt, en om eenvoudig jaarverslagen of verantwoordingsrapportages op te stellen.

Tijdens de vergadering wordt er gevraagd hoe er aangekeken wordt tegen het inzichtelijk maken van wie er betalingen doen en wie de betalingen ontvangen. Ook wordt er gevraagd of er spelregels opgesteld moeten worden welke media wel en welke niet toegevoegd kunnen worden.

Advies
De CPA dankt de aanwezigen voor een heldere toelichting. Transparantie staat hoog in het vaandel bij de initiatiefnemers. De commissie steunt in het bevorderen van transparantie in het kader van een zorgvuldige omgang met persoonsgegevens. Maar het is van belang om

het doel van 'Open Poen' is goed te beschrijven op een wijze die ook houvast geeft voor het gebruik en het delen van informatie over personen en instellingen. Hierbij is ook van belang tot welk detailniveau informatie, zeker op persoonsniveau toegankelijk moet zijn. De CPA ziet het risico dat inzage in de uitgaven van subsidies, bijvoorbeeld in buurt- of verengingsverband, al snel zal kunnen leiden tot veelal ongefundeerde kritische uitlatingen over de personen die deze uitgaven doen. Het gebruik van social media kan het effect hiervan aanzienlijk vergroten en voor de betrokkene en de gemeente onbeheersbaar maken. De CPA adviseert een voorziening te treffen dat dat er door belangstellende burgers eerst contact gelegd moet worden met de behandelend ambtenaar of dat op andere wijze een drempel wordt opgeworpen tegen ongebreidelde kennisneming van subsidies.
Meer in het algemeen vraagt de CPA zich af of burgers zitten te wachten op deze vorm van sociale controle. Er wordt op deze manier veel geïnvesteerd in marginale (extra) controles die veel tijd kosten.

Daarnaast adviseert de CPA om een goede onderbouwing te formuleren voor het openbaar publiceren van namen, foto's en videobeelden. De CPA adviseert om daarin aansluiting te zoeken bij de AVG en de aanhangige Wet Open Overheid. Dit initiatief wetsontwerp heeft tot doel om overheden en semioverheden transparanter te maken. De wet moet ervoor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is.

Kortheidshalve verwijs ik verder naar de notulen van de vergadering over het betreffende agendapunt. De CPA wenst OPEN POEN succes met het vorm geven van de komende experimenten en wordt graag op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen.

Hoogachtend 5.1, 2, e

5.1, 2, e

De heer mr. dr. U. van de Pol
Voorzitter Commissie Persoonsgegevens Amsterdam

Commissie Persoonsgegevens Amsterdam
Uittreksel van het verslag van het open agendapunt van de vergadering op donderdag 26 september 2019

1. OPEN POEN (Cluster D&I, directie CTO)

Open Poen is ontstaan vanuit het idee dat het goed zou zijn een digitale portemonnee te ontwikkelen waarmee op een transparante en laagdrempelige manier subsidies verstrekt en verantwoord kunnen worden. Het moet ook buiten werktijden continu toegankelijk zijn en er voor zorgen dat meer groepen buiten *the usual suspects* de weg naar voor hen bestemde gemeentelijke subsidiemogelijkheden weten te vinden. Een rapport van de Rekenkamer had nogal wat kritiek op de huidige organisatie rond bestaande subsidies. De nieuwe aanpak moet bevorderen dat meer enthousiaste buurtbewoners met elkaar de weg naar subsidies weten te vinden als ze een goed idee hebben voor hun buurt.
Er is nu een prototype ontwikkeld met de Bunq-bank die bijvoorbeeld ook betrokken is bij het MAAS-project dat ook hier in de CPA is langsgekomen. Er zijn enkele testprojecten, zowel intern als extern. De ontvangers krijgen een pas waarmee ze rechtstreeks betalingen kunnen doen. Het oogt als andere vormen van internetbankieren. Men kan er direct uitgaven mee doen en registreren, zodat er op elk uur van de dag inzicht is in de stand van zaken rond een verleende subsidie. Men kan er ook foto's aan toevoegen of bijvoorbeeld automatische een jaarverslag mee genereren. Uitgaven waar men vraagtekens bij heeft, kan men markeren. De controle wordt ook een stuk gemakkelijker. In het huidige systeem gaat altijd wel iets mis, maar met dit nieuwe systeem is door de behandelend ambtenaar beter te beoordelen of een uitgave wel strookt met het doel waarvoor de subsidie verstrekt is. De verwachting is dat van die transparantie een zuiverende werking zal uitgaan. De bedoeling is met Open Poen te starten met clubs die vrijwillig aan dit systeem willen meewerken.

De CPA is benieuwd of deze werkwijze niet veel extra werk met zich zal meebrengen voor de ontvangers van subsidie. De CPA ziet ook het risico dat er een lawine aan opmerkingen op individuele uitgaven komt als iedereen in staat wordt gesteld die te bekijken. Of dat er commentaar onder een valse naam wordt geplaatst. Het lijkt beter als men daarvoor eerst contact moet leggen met de behandelend ambtenaar of een andere drempel op te werpen voordat men een reactie kan geven. Op deze wijze lijkt Open Poen wel erg veel speelruimte te geven voor het ventileren van kinnesinne en onwenselijke reacties. Transparantie is een groot goed, maar de vraag is tot welk detailniveau informatie toegankelijk moet zijn. Men zou bijvoorbeeld kunnen gaan werken met aggregaties naar uitgavensoort of met een grensbedrag voor verantwoording.

Van projectzijde is het antwoord dat het systeem veel mogelijkheden biedt om zaken in te richten en te regelen. Waar het om gaat is dat de gemeente, net als de meeste andere gemeenten, de burgers meer inzicht wil geven in de toekenning, besteding en verantwoording van subsidies. Ook ziet men dat veel mensen kiezen voor het gebruik van Uber juist omdat daar de reactiemogelijkheden zo gemakkelijk zijn.

De CPA werpt de vraag op of Amsterdammers wel zitten te wachten op deze vorm van sociale controle, even afgezien van de technische mogelijkheden. Bovendien lijkt het erop dat nu erg veel geïnvesteerd wordt voor een marginale extra controle die alles bij elkaar veel extra tijd zal gaan kosten. De CPA is benieuwd waar de Open State Foundation, die kennelijk ook bij dit project betrokken is, voor staat.

De OSF is een ngo die zich ten doel stelt de overheid zo transparant mogelijk te maken. De gemeente Amsterdam kan zich vinden in de uitgangspunten van die stichting en heeft die de opdracht verleend de website voor Open Poen te ontwerpen. Er komt nu een innovatieperiode waarin de organisatie rond dit proces verder wordt ontwikkeld. Na een proefperiode van een jaar volgt de procedure voor bestuurlijke besluitvorming. Er wordt bekeken of men in dat jaar kan proefdraaien met buurtbegrotingen in de stadsdelen West en Centrum. Er zijn al experimenten gaande met het participatieplan voor het Strandeiland op IJburg en de CTO Lunchclub.

De CPA vraagt welke spelregels er komen voor het openbaar maken van namen van degenen die geld ontvangen en uitgeven. Het is van belang een goede onderbouwing te maken voor de noodzaak van het openbaar vermelden van namen. Ook is het nodig regels vast te stellen voor het publiceren van foto's of videobeelden met herkenbare personen, bijvoorbeeld bij een buurtfeest. De CPA adviseert daarin aansluiting te zoeken bij de nieuwe wetgeving voor openbaarmaking van gegevens bij de overheid. De gemeente zal immers verantwoordelijk zijn voor deze website. Bovendien adviseert de CPA niet alleen te kijken naar de privacyaspecten, maar ook naar de nieuwe regelgeving rond overheid en markt, omdat het hier immers gaat om een betaaldienst die als concurrent van banken gezien zou kunnen worden. De vraag is onder welke voorwaarden de gemeente deze dienst kan en mag aanbieden.

Van projectzijde wordt gezegd dat het de bedoeling is deze service bankonafhankelijk te maken.

De voorzitter concludeert dat de gemaakte opmerkingen niets willen afdoen aan dit initiatief om meer inzicht te geven in de gang van zaken rond subsidies. De CPA raadt aan nog eens te kijken naar het abstractieniveau bij verantwoording en de condities voor het publiceren van beeldmateriaal. Er komt nog een advies op schrift. Hij wenst Open Poen veel succes met de komende experimenten en vraagt daarna weer terug te komen bij de CPA om de stand van zaken door te nemen.